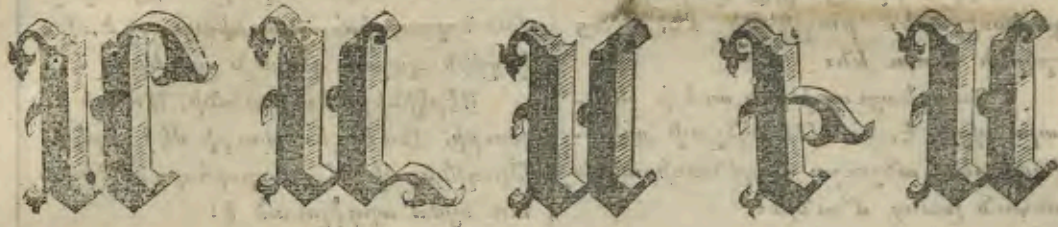

ՊԱՅՄԱՆՔ	
աչեկ տն դին Կ. Պոլսոյ համար	430 դշ
» Գաւառաց »	460 »
» Օտար երկրներու »	480 »
» Եղեւնական Կ. Պոլսոյ »	73 »
» Գաւառաց »	80 »
Խորաբանչիւր թերթի գին	60 փր:
Ծանուցման տուր մէկ անգամի հա-	
մար 2 դուրուշ, երկու անգամի հա-	
մար 60 փարսոյ, տեղի անդամնե-	
րու համար 40 փարսոյ:	

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆՆՈՒՊՈԼԻՍ 10 ԴԵՍԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Փայտիկի առջեւ տրուած վերջին պատերազմներուն վրայ եկած տեղեկութիւններն ընդհանրապէս նպաստում են Գաղղիացւոյ, եւ տաքալոյս չեն թողուր որ եթէ փարիզիք յաջողին մէկ երկու հզօր յարձակում աւելնել Բրուսիացիք փարիզի առջեւէն հեռանալու պիտի հարկադրին:

Ահաւասիկ եկած տեղեկութիւնները:

Թուրք 3 դեկտ. իրիկուն:

Դեկտ. 1 ին իրիկունը փարիզէն ճանաչուց ելած օդաւորիկ միջու եւրէկ Մանի մօտ, եւ հետեւեալ լուրերը բերաւ:

Դուրս յարձակելու գործողութիւնները նոյեմբեր 28—29 ին գիշերն ըստ չլուսան: Տեւ. բն. զօրաւոր Մարն դեւորն տնջներու որոշումը 29 ին առաւ օտուն կատարելու դիտարկութիւն ունէր: Բայց դեռ յարգելուն պատճառաւ հետեւեալ աւուր թողու հարկադրեցաւ:

Վիստա զօրապետն ալ նոյ. 29 ին հարաւի կողմէն յարձակումն սկսաւ, եւ շատ յաւաք ըլլաւ: Բայց լուրով որ Տեւ. բն. զօրաւոր Մարնէն անցնելու գործողութիւնը հետեւեալ աւուր թողուցընդ էր, ինք ալ ետ քաշուեցաւ: առանց թշնամիէն առիպուելու:

Նոյեմբեր 30 ին Տեւ. բն. զօրապետն յառաջխաղացութիւնն սկսաւ, եւ արդէն ծանուցուած յաջողութիւնները ձեռք բերաւ:

Ստոյգ է որ Բրուսիացիք Շամբինէին ետ առին Գաղղիացւոյ ձեռքէն, բայց չհասցան դարձեալ Գաղղիացիք առնին:

Բրուսիացւոյ հեռագիրները կը սեն թէ Գաղղիացիք վեց ժամ զինադադար խնդրել են իրենց մեռելները թաղելու համար: այս լուրը ստալ է: Բնդհատումն Բրուսիացիք երկու ժամ զինադադար խնդրել են, եւ Գաղղիացիք ալ չնորհեր են:

Թուրք 5 դեկտ.

Պաշտօնական: Նամիկ հասած օդաւորիկ մը փարիզէն լուրեր կը բերէ, որք մինչեւ դեկտ. 4 առաւօտ կը հասնին:

Դեկտեմբեր 2 կէս օրէն մէկ ժամ ետքը Շամբինէի եւ Վիլիէի մէջ տեղի սարահարկէն Թրօշի զօրապետին դրած տեղեկագիրը կըսէ:

« Բրուսիացիք խիստ մեծ զօրութեամբ այս առաւօտ Գաղղիացւոյ գիւղերուն վրայ յարձակեցան, եւ պատերազմը եօթն ժամէն աւելի տեւեց: »

Երբոր Թրօշի զօրապետն իր տեղեկագիրը կը զրկէր, թշնամին բոլոր գիծերէն ետ կը քաշուէր: Բարձր գիւղերը կրկին անգամ թողուլով, Թրօշի

զօրապետը Գաղղիական հրացանաւորացի գիծերը պարտեցաւ Շամբինէի մինչեւ Պրի, եւ ետահադէն կեցցէնէրով ողջունեցաւ զօրքերէն:

Թրօշի զօրապետը թշնամոյն յարձակողական վերադարձընուն կըստաւ, եւ կը մտաբերէ որ երկրորդ ճակատամարտն ալ առաջինէն պէս ըլլաւ օրը պիտի տեսէ:

Նօթանէն Թրօշի զօրապետին գեկաւ: Չին իրիկունը դրած երկրորդ տեղեկագիրը կըսէ:

« Երկրորդ մեծ ճակատամարտն առաջինէն շատ աւելի վճռական եղաւ: Թշնամին առաւօտէն սկսեալ Գաղղիացւոյ վրայ յարձակեցաւ: Թարմ զօրքերով եւ պահեստներով: »

« Երեք ժամ մեր գիւղը պահելու համար կռուեցանք: Հինգ ժամ ալ թշնամոյն գիւղերն առնու համար, որոց վրայ կը ննջէր: այս գիշեր: »

« Դեկտ. 4 լ. պաշտօնական Թրագիրը կըսէ թէ դեկտ. 2 ին Բրուսիացւոյ կորուստը խիստ մեծ է: Բռնուած գերիներուն խօսքն այսինքն, ամբողջ զօրադուշերը ջախջախուել են: »

« Դեկտ. 3 ին օրը զօրաց վճռալը բարեբերու նուիրուեցաւ, որք մեծ քաջութեամբ օգին խառութեամբ կը համբերեն: »

« Տեւ. բն. զօրապետին բանակը գեկաւ: Չին գիշերը վճռալէն անտառին մէջ անցուց: առաւօտուն նորէն Մարն գետն անցաւ եւ իր զօրութիւնն այն կէտին վրայ համախմբեց: որք պէս զի գործողութիւններն յաւաք ամանի: »

« 400 լ. չափ գերի բռնեցինք: »

Փարիզ 4 դեկտ. իրիկուն: « Հինգ ժամ իրիկունը (դեկտ. 1) մեռելները թաղելու եւ վերադարձները դարձնելու գործածուեցաւ: Բրուսիացիք ուրախ աւուր Շամբինէի պատերազմէն ետեւ իրենց մեռելներն ու վերադարձներն հոն թողուցին: »

« Գաղղիացիք չորեքշաբթի եւ ուրախ աւուր պատերազմներուն մէջ Բրուսիացւոյ կորուստը 15—20000 կը հաշուեն: »

« Շարաթ օրը Գաղղիացիք Մարն գետն անցած ժամանակին ընդգիծութիւնն չդադարեցին: »

« Զօրքերը իր եւ ուրախ աւուր յաղթութիւնները մեծ խանդ պատճառեցին փարիզի մէջ: »

« Բն. զօրապետին տուր կարել հարկ եղաւ, բայց ինքը լաւ վիճակի մէջ է: »

« Շոտլանդի զօրապետը մեռաւ: Բաթլիքը եւ Պոստոն զօրապետները վերադարձուած են: »

« Տեւ. բն. զօրապետը նորէն նշանաւոր եղաւ: »

« Բարաթ օրը գերմանական զօրքերը թարմէն, եւ մեծ մասամբ Սաքսոններէն ու Վիլիէի միջակներէն բաղ-

կաղեւ: իրենց թիւը 100 հազարը կանցնէր: »

« Շոտլանդի զօրապետն ուղղակի կըսէ թէ թշնամոյն կորուստն այնչափ մեծ է, որ պատերազմին սկիզբէն ի վեր առաջին անգամ իր զօրութեանն ու զօրութեանն մէջ զարնուելով, ցերեկ ժամանակ, իր աչքին առջեւ, մեր բանակին գետէն անցնելը չկրցաւ արդեւ: մինչդեռ առջի օրն այնչափ ուժգնութեամբ անոր վրայ յարձակած էր: »

Հետեւեալ լուրերը գերմանական լրագիրներէն քաղուած են:

Գեյլին 7 դեկտ.

« Փարիզի առջեւ տրուած վերջին պատերազմներուն մէջ մեր կորուստը վաթսու հազար մարդու կը հասնի: »

Մոսկի 7 դեկտ.

« Լօարի կողմը Պալիքեացւոյ ստալին զօրաբանակին կորուստը գեկաւ: 133 որսործական եւ 3000 զօրախան կը հասնին: »

Մեղդեան 8 դեկտ. — Թէքէկը ալ լրագիրն Թուրի մէջ ունեցած թղթակցը Գաղղիոյ դաւառաց մէջ կադրուած բանակներուն վրայ քանի մը տեղեկութիւններ կուտայ: որոցմէ կը հասկցուի թէ Գաղղիացիք Մանի քով 25000, Վանսով մէջ 35000, Պուրժի քով 30000, Օրէնանի եւ Թուրի մէջ տեղը 150000 զօրք ունին, որք ամենը մէկէն 240000 զօրք կընեն եւ փարիզի օգնութեան գիւղերն անհամառոտ են: Ասկէ դատ 60000 զօրք Նովէրի մօտ բանակած են, 40000 ալ Օլիէնի եւ Ենիէի մէջ տեղը:

Այս զօրաց 150000 կանանաւոր են, եւ ամենն ալ արդէն զինուորական ծառայութիւնն ըրած: Հին զօրապետներ են: Հաւանական չէ որ Օրէլ ալ Բալաւին զօրապետը պաշտօնադադարէն դիմէ մնայ: Բայց ճանապարհներուն հիմակումն վիճակը չեն բեր իրեն իր այնչափ թնդանութեամբ չափել: Գետիները ցամքելուն պէս յաւաք պիտի քալէ: իր թնդանութեան աւելի խոշոր ու ծանր են թշնամոյն թնդանութեան եւ աւելի չափ ձիերու կը կարծաւորն: այս դժուարութեան առաջըն առնու համար 150 հազար թիւը թնդանութիւնը դրուեցաւ իրեն: Ստոյգմէ դատ հարկը Միլիթարի օգնութիւն: Նամանակէն 15000 լաւ հեծեալ զօրք ունի, եւ այսպէս ամեն մասամբ անհաճելի բանակի մը զլուս կը դառնուի: »

Լոնտոնի հետեւեալ կը զրնն գեկաւ, 3 թուր:

« Գաղղիացիք եկած լուրերը վերադարձն առաջին անգամ կը բռնեն լրագրաց եւ ժողովրդական գումարմանց մէջ: Թէպէտ եւ դժուարին է գաղղիական եւ գերմանական աղբիւրներէ կըսած հակառակ տեղեկութիւններն իրարու հետ համաձայնեցնել: այ-

սու ամենայնիւ երկու իրողութիւն կոյ որ անժխտելի կը համարուին այս առաջըն դրած միջոցիւ, այն է Լօարի բանակին յառաջխաղացութիւնն եւ Տեւ. բն. զօրապետին բանակին Մարն գետէն անցնելու ամուր կենալը: »

Մեղդեան Թէքէկը լրագիրն ալ հետեւեալ խորհրդածութիւնը կըսէ, որ Լոնտոնի մէջ այս օրերս տիրող կարծիքն է:

« Թէ եւ վստահ ապահովութեամբ դատողութիւն մը գեռ չկրնար ըլլալ: Բայց եւ այնպէս քաջայայտ է թէ Բրուսիացւոյ հեռագիրները ճշմարիտ չեն: Երբոր կընեն թէ Գաղղիացւոյ բն. զօրք զուրս յարձակումներն ետ մղած են, որովհետեւ Թուրիին վճռալին թղթակցին հակառակ կը հաստատեն: Նամանակէս քաջայայտ է թէ փարիզի պահպան զօրաց ճիւղերը դեռ սպասուած չեն: Եթէ Գաղղիացիք այս վերջին օրերս ըրած ճիւղերն քանի մ'օր ալ կրկնեն, թէ եւ մասնական անյաջողութիւններ կ'ունենան: »

պաշտօնաւոր կը վերնայ եւ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ձեռք կը բերեն: Պաշարման թնդանութեամբ, որ Բրուսիացիք այնչափ երկար աշխատութեամբ կըսան հոն հասցնել, Գաղղիացւոյ ձեռքը կ'իյնան: ... »

« Առայժմ իրաց վճռալը Բրուսիին նպաստաւոր է Գաղղիացւոյ յոյսերուն: Թրօշի զօրապետը ցոյց տուաւ որ կրնայ իր պահպան զօրքերն ստուգիւ սարսափելի ընել պաշարու զաց համար: Օրէլ ալ Բալաւին զօրապետն ալ ցոյց տուաւ որ իր պաշարուած զօրքերը կրնային չափուիլ ֆրէտեիկ Շարլ իշխանին զօրաց հետ: »

« Լօարի եւ փարիզի բանակներն իրենց վարմանը վրայ պիտի ներշնչեն: Առայժմ մը կայ որ խիստ ստոյգ է: Թրօշի եւ Օրէլ զօրապետներն եւ իրենց զօրքերը կայրութեան յառաջ վազած զօրապետներէն ու զօրքերէն բարձր զինուորական արժեք ունին: Եթէ իրենց զինուորական զօրութիւն Բրուսիոյ հաւասար չեն, որ համարձեղ թշնամիներ ալ չեն կըրնար երեք համարուիլ: Պ. Կոմպէթթի մէջ իրաւունք ունի ըսելու թէ « Այս ամեն անսաման հասարակապետութիւնը կատարից: » եւ այս « Բն. » իր տեսակին մէջ հակադրեալ ճիւղ մ'է: »

Ահաւասիկ Տեւ. բն. զօրապետին յայտարարութիւնը որ նոյ. 28 ին ուղղեց փարիզի երկրորդ բանակին:

« Զօրապետ: »

« Դամն եկաւ խցելու այն երկաթ թէ ջրանակը որ մեղ չափաւորն էր: Կար առնեն ի վեր կը պատէ, եւ երկարատեւ ու դառն հոգեւանջութեամբ խնդրել կ'սպասուայ: Զեղ պահուած է այս մեծ ձեռնարկութիւնը: Իր թնդանութեամբ, Եւ վստահ եմ նը վարձելու պատիւը: Եւ վստահ եմ

Յոր դուք արժանի պիտի հանդիսանաք այդ պատուովս:

«Անշուշտ մեր սկզբնաւորութիւնը դժուարին պիտի ըլլայ. ծանր արդեւքներու պիտի յաղթենք. պէտք է զանոնք հանդարտ եւ անվեհեր սրտիւ նկատենք՝ առանց չափազանցութեան, առանց տկարութեան:

«Ահաւասիկ ճշմարտութիւնը: Մեր յառաջապահ կայաններէն յանդին աւտորթ թշնամիներ պիտի գտնենք, որք չափազանց յաջողութիւններով յանդուգն եւ վստահ եղած են. ուստի հոն բուռն ճիգ մ'ունիք թափելիք: Բայց ձեր կարողութիւնէն վեր չէ: Ձեր ընկերքը պատրաստուելու համար, մեր ընդհանուր հրամանատարին նախատեսութիւնը 400 հրաքերան (թնդանթ) դուրսարած է, որոց գոնէ երկու երրորդը խիստ խոշոր են, եւ որոց բընաւ նիւթական արգելք մը չկրնար դիմանալ, եւ այդ յարձակումն յառաջ տանելու համար 150000 հոգի են աւելի պիտի ըլլաք, ամենքդ ալ լաւ զինեալ, լաւ հանդերձեալ, առատ ռազմավարքով հոգացեալ, եւ ինչպէս կը յուսամք՝ անդիմադրելի եռանդով վառեալ:

«Կռուին այս առաջին շրջանին մէջ յաղթող ելնելով՝ ձեր յաջողութիւնը կապահովի. վասն զի թշնամին իր ընտիր ընտիր զօրքերը լօտրի կողմը զրկած է, եւ մեր եղբարց դիւքազնական եւ յաջող ճիւղերը զանոնք հոն բռնած են:

«Ուրեմն քաջասիրտ եւ վստահ եղեք. խորհեցէք որ այս գերազոյն կռուին մէջ՝ մեր պատուոյն, մեր ազատութեան, մեր սիրելի եւ դժբաղդ հայրենեան ֆիւրկութեան համար կը կռուինք. եւ եթէ այս շարժառիթը քաւական չէ ձեր սիրտը բոցավառելու, միտունիդ բերէք ձեր աւերեալ արտերը, ձեր կործանեալ ընտանիքը, ձեր վշտահար քոյրերը, կանայքը, մայրերը:

«Ինչիւ թէ այս մտածութիւնը ձեր սրտին մէջ ալ բորբոքէ այն վրէժ-խնդրութեան ծարաւը, ներքին կատաղութիւնը, որ իմ սրտիս մէջ բորբոքած է, եւ վտանգն արհամարհել ներշնչէ ձեզ:

«Ինձ համար, ես մահն աչքս առած եմ. Կերդնում ձեր առջեւ, Կերդնում համայն ազգին առջեւ, կամ մեռած պիտի մտնեմ փարիզ, կամ յաղթող: Մեռնելը պիտի տեսնէք, բայց ետ քաշուիտ ոչ. այն ժամանակ դուք մի՛ կանգ առնուք, այլ իմ մահաւանս վրէժն առէք:

«Յառաջ քաշենք ուրեմն, յառաջ քաշենք, եւ Աստուած պաշտպանէ միդ: Գլխաւոր զօրապետ երկրորդ բանակին փարիզի:

Ա. ՏԻԻՔԻՐՈ

Անդդիական թայմը լրագրին իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կըսէ թէ «Թրօշի զօրապետը 600000 մարդ ունի, որոցմէ 250,000ը կրնայ բաժնել դուրս յարձակումներ ընելու համար: Ինչպէս կրնայ Մօլթէ զօրապետը զանոնք ետ քշելու բաւական ըլլալիք զօրք ի մի վայր դուրսարել: Երեւոյթ չկայ որ յաջողի, վասն զի հազիւ 300000 մարդ ունի, որք 60 մլն շրջանակի մը վրայ սրտած են, եւ դուրսէն պատրաստուած անասման թուով զօրադուռներու դուռակցութեան սպառնալից ներքեւ են:

«Ենթադրելով որ լօտրի գաղղիական բանակը ձախորդութիւն կրէ, Գաղղիա մինչեւ երկու ամիս միլիոն ու կէս զինուոր կրնայ պատրաստել:

«Դեկտեմբերի մէջ 500000 նոր հրացան պիտի գան եւ արդէն եկածներուն ու Գաղղիոյ մէջ ամենամեծ

փութով շինուածներուն վրայ պիտի աւելնան:

«Եթէ Բրուսիացիք քաջաւարտ, քաջասիրտ եւ բազմաթիւ են, իրենց երկրէն հեռու են:

«Գաղղիացւոց թիւն աւելի մեծնալու վրայ է: Եւ եթէ այնչափ քաջաւարտ չեն, անշուշտ հայրենասիրական անհուն խանգ մ'ունին:

«Եթէ Բրուսիացւոց Գերմանիոյ հետ հաղորդակցութիւնը կտրի, քանի որ փարիզ չկրնան մտնել, անտարակոյս չեն կրնար ուսելիք շքանիլ փարիզի շուրջը: Ինչ կըլլայ ստոր հետեւանքը:

«Անհնարին չէ որ երկու կայսրերն ու թագաւորները որ իրարու դէմ կատաղաբար կռուեցան, Աստուծոյ դատաստանէն զայնուելով՝ իրենց խորհրդականաց հետ առանձին մնան, եւ իրենց բանակները ֆիւրկադարձաբար դերի ինկած տեսնեն:

Փարիզի Մօնիթէօր լրագրին իր նոյեմբեր 20 թուով փարիզի մէջ գտնուած պարէնին վրայ տեղեկագիր մը կը հրատարակէ, որ Գաղղիոյ առողջապահական մասնաժողովին անդամ Պ. Ժ. Ֆ. Տադրդած է յիշեալ լրագրին:

«Նոյ. 15ին, ազգային պաշտպանութեան կառավարութիւնն հետեւեալ պարէնի աղբիւրներն ունէր՝ օրը երկու միլիոն ժողովուրդեան 100 կռամ միս կամ անոր հաւասարը բաժնելու հիման վրայ հաշիւ եղած:

Թարմ միս, եղն եւ կով, օր 23—28 30—35000 ձիւ թարմ միս, զոր կառավարութիւնը կրնայ տալ առանց զինուորական եւ հասարակային ծառայութեանց դաշնելու օր 40—45 Ազած միս 20 Մօրինա եւ ուրիշ չոր ձուկ 10—12 Հետեւաբար թարմ եւ չաղած միս եւ չոր ձկան մասին փաղի պարէնն ապահովցած է 90—105 աւուր համար:

Ասկէց զատ կառավարութիւնը պանիրի մեծ մթերք ունի:

Ալիւրն առ նուազն հինգ վեց ամիս կը բաւէ:

Բրինձի աղի, զանազան խոզերու (ուտելու եւ վառելու), խաչիկի, չիքօլաթի, քաքարներու եւ այլն մթերքը կրնայ հինգ վեց ամիս բաւել:

Մթերութեան զինն եւ ոգելից ըմպելիներ տասն—տասներկու ամիս կը բաւեն:

Վերջապէս առանձնական ճարտարութիւնն ալ կարելոր պաշարի մթերքներ պատրաստած է զանազան սպորտանքներ, եղբու, քաղցրաւորներու եւ այլն եւ այլն, եւ հետզհետէ ալ պատրաստելու վրայ է:

Այս նպարներն ալ մեծ տեղ մը կը բռնեն ընդհանուր պարէնին մէջ, եւ ձեռնհաս անձինք կը հայտեն, թէ այս աեսակ մթերքներն ալ 30—35 օրուան պաշար կը կազմեն:

Համառօտ խօսելով, փարիզի պարէնը գոնէ չորս հինգ ամիս ապահոված է: Արդարեւ էշու, ջորի եւ մինչեւ իոկ կատուի եւ վիկան միս ալ ուտողներ գտնուեցան, բայց ոչ առհարկ, այլ միայն անոնց համը հասկընալու մասը:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գաղղիական

Պօրտո՝ 15 դեկտ. իրիկուն.

Գաղղիոյ կառավարութիւնը Հայլիի Տիէբի եւ Ֆէքանի Բրուսիացւոցմէ զրաւուելու հնարաւորութիւնը նշկատելով, այս երեք քաղաքները ծովու կողմէն պաշարման վիճակի մէջ զրաւ:

* Թուրքի կառավարութիւնը Պօրտո փոխադրուած է:

Այս որոշումը չէ զոքներուն ծանուցուեցաւ, որոց նաւերը 14 օր պալմանաժամ ունին մեկնելու: Այս որոշման նպատակը՝ Բրուսիացւոց ծովու կողմէն պաշար դառնելն արդեւուէ է:

Մէրկինի եւ Ռուանի, Մանսի եւ Թուրի, Անժէի եւ Թուրի մէջ երկաթուղիներով ճանապարհորդութիւնն առ այժմ արգելուած է:

Պօրտո 16 դեկտ.

Մէքլէմպուրկի դուքս Զորքըշաթթի Ֆրէյթիլալը դրաւեց, եւ երէկ Գաղղիացիք ետ առին զայն:

Մէքլէմպուրկի դուքսը Ֆրէյտէրիկ Ծարլի բանակէն օգնութիւն գտնելով երէկ վանտով առջեւ գաղղիացւոց վրայ յարձակեցաւ: Ծանդի զօրապետն անոր յարձակումը վանեց եւ իր դիրքերը պահեց: Բրուսիացիք մեծ կորուստ ըրին այս կռուին մէջ:

Կամպէթթի հիմա Պուրպաքի զօրապետին բանակին հետ է: Բրուսիացիք մեծ զօրութիւն կը համախմբեն Հայլի մօտ, եւ իվթօի քով պատնիշափակ բանակեալ մը կը չինեն:

Պօրտո 18 դեկտ.

Դեկտ. 16 թուով հրամանագիր մը պատերազմական եւ իրարաքնական տեսանկերը Պուրթէն Մուլէն կը փոխադրէ: Մօնիթէօր լրագիրը կըսէ թէ Ֆէյտէրալ զօրապետը հիւսիսի կողմէն Բրուսիացւոց յառաջնադասութիւնն արգելած է: Սրեւելեան կողմը Գաղղիացիք նորէն դրաւեցին Նիւի քաղաքը: Օթէն եւ Պօն քաղաքներն ալ սպառնալիքէ ազատած են:

Պօրտոի լրագիրներէն ոմանք լուր կուտան թէ փարիզ ապստամբական փորձ մ'եղեր է, որոց մէջ Ֆրուքենս վերաւորներ եւ յետոյ բանտարկուեր է: Պլանքի ալ զարնուեր մեռեր է, բայց այս լուրն ստուգուած չէ: Վանտով քաղաքական ու վարչութիւնը մեկնեցան քաղաքէն եւ ետքն ալ երկաթուղին վառօդով քայքայեցին:

Բրուսիացիք լօտրի վրայ դուրսարուելու երեւոյթ ունին Շէրի հովիտը թողլով, Ծանդի զօրապետը թեթեւ կուլներ ունեցաւ երէկ, բայց Բրուսիացիք չկրցան անոր շարժումը չփոթել:

Լոնտոն 19 դեկտ.

Այլ եւ այլ կառավարութեանց խնդրելով Գաղղիա հաճեցաւ երեսփոխան մը զրկել Ռուսական խնդրոյն համար ըլլալիք զեպսպնածօրովը, որ յունվար ամսոյն մէջ Լոնտոն պիտի գումարուի:

Մարտիկա 20 դեկտ.

Անդդիական Մօնիթիկ—Թօլթ լրագիրը կըսէ թէ զինադադար մ'ընելու եւ տէրութեանց ժողովումը պատերազմին վերջ տալու համար բանակցութիւնները նորէն ձեռք առնելու, եւ այս անդամ Ռուսիա ալ նպատաւոր է այս ջանքին:

Լոնտոն 17 դեկտ.

Կը հաւաստեն թէ Լոտ կրանիլի առ Պ. Պիամուք դրած պատասխանը կորչաւ քի իշխանին ուղղած պատասխանին իմաստն ունի:

Կը կարծուի թէ Լիւքսեմպուրկի կառավարութեան տուած բացատրութիւններն ու ապահովութիւնները դժուարութեան վտանգը կը վարատեն:

Պօրտո 18 դեկտ.

Պաշտօնական— փարիզ 15 դեկտ. օդապարիկով:

Կառավարութեան հանած մէկ յայտարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ փարիզի մէջ ուսուցիչները բաժնիով չպիտի տրուին: Միւս հանապաղօրէն բաշխումը պիտի շարունակէ առանց պակսեցնելու, եւ հայցն տեսալն ալ այսուհետեւ միօրինակ պիտի ըլլայ ամենուն համար: Իրաց վիճակը դուրսուցիչ է:

Օքսէր 18 դեկտ.

Բէրմանթի օդապարիկն երէկ

Մարտի դաւառին մէջ ինկաւ, բայց օդանաւորներն յաջողեցան պաշտօնական նամակներով եւ աղանձներով մէկտեղ ազատել: Դեկտ. 2 էն մինչեւ երէկ առաւօտ մեծ կակ կուլ մը չէ եղած ֆարիզի առջեւ: Պ. Կամպէթթի յի դեկտ. 5 եւ 11 թուով նամակները փարիզ հասեր են աղանձներու միջոցաւ: Այն նամակներն յուսարել չըրին ժողովուրդը, որ միտքը դրած է մինչեւ վերջը դիմադրել: Կատարեալ հանդարտութիւն: Պաշտօնական նամակը կուսկցին թէ փարիզ երկար ժամանակի համար պարէն ունի:

Լոնտոն 19 դեկտ.

Անդդ. Բօն. 91/8—91/8
Օսմ. Բօն. բաց. 44/8—44/8
» » գոց. 44/8—44/8
» Նոր վոյ. 50/8
» Պանքա 42
Ռանթ Լոտալ. 55/8—55/8
Վիէննա 20 դեկտ.
Աթիո վիէննայի 122.90
Լիւքսեմպուր 20 դեկտեմբեր
Բամպակ, Մ. Կ. 0.8/8
Գալուս 42000 հակ.
Յորեն կիշնէ:

Մարտիկա 18

Յորեն վար. 2 ֆրանք ինկաւ: Լուրիա Տրապիտին 30 ֆրանք:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԵՍՏԱՄԸ ՈՒՍՏՈՒՄԻԷ
9 դեկտ. չորեքշաբթի իրիկուն 49 08
10 » հինգշաբթի առաւօտ
բացուեցաւ 48 14
կէս օր 49 05

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Երէկ երեսփոխանական ժողովն իր 13-րդ նիստն ըրաւ: Դաւաթիւյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին եւ Ժամը 7ին ատենան բացուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Երեմիա Սրբազանի, որովհետեւ Ս. Հայրիկն անձնական տըկարութեան պատճառաւ ներկայ չէր: Նախ քանի մ'երեսփոխանաց իրդ մէ զրկուած նամակները կարդացուեցան, որոնք ժողովն չէ կրնալ դալու պատճառ կը յայտնէին: Չամուռնէն Էֆէնիան ալ տէրուական օրեր ժողովը գումարուելուն դէմ կը բողոքէր, բայց Երեմիա Սրբազան, Ամբոսիոս վարդապետ, Օտեան, Գալուսեան, Գրիգորոս եւ ուրիշ մէկ քանի երեսփոխան էֆէնիաներ այդ անտեղի բողոքը հերքեցին: Ստեփան վաշան ալ հրաժարագիր զրկած էր, որ քանի մը դիտողութեանէ ետեւ ընդունուեցաւ: Ռական էֆէնիան զրաւոր առանաբանութեամբ մ'առաջարկեց որ երեսփոխանք ալ իրենց պաշտօնն անթերի կատարելու համար ուստ ընեն, եւ քուէից առաւելութեամբ որոշուեցաւ որ այս առաջարկութիւնը վիճաբանութեան առնուի: Պատրիարքական ուստի խնդրոյն վրայ բացուած վիճաբանութեան ատեն:

Յետոյ 6 եւ 7րդ նիստերու ատեն նադրութիւնները քանի մը դիտողութեանէ ետեւ ընդունուեցան, եւ քառորդ մը հանդիստ արուելով ժամ 9ին նորէն սկսաւ վիճաբանութիւնը, եւ որովհետեւ արդէն որոշուած էր որ Օտեան էֆէնիան ատենապետութեանէ հրաժարուին: Վրայ իւր ներկայութեանը խօսուի, ժողովը միաձայնութեամբ թախանձեց զՕտեան էֆէնիանին, որ հաճի ետ առնուլ իրհարաւ ժարակները:

Օտեան էֆէնիան թէպէտ քանիցս պնդեց իր հրաժարման վրայ, բայց ժողովոյն իրեն ըրած մեծ պատիւն եւ բազում թախանձանքներէն ըստիպեալ կրկին յանձն առաւ այն կարեւոր պաշտօնը, զոր Ազգ. երեսփոխանական ժողովն ամենէն արժանաւորներէն մէկուն կուտայ:

Խնդրոց կարգը թաղական մատաւ կարարութեան գլխոյն դարով ընդհանուր հաւանութեամբ որոշուեցաւ:

